
[2010-39-RE](#)

CAUSA 2010-39-RE

Número de registre 538-2010. Recurs d'empara

AUTE DEL 7 DE FEBRER DEL 2011

BOPA núm. 10, del 16 de febrer del 2011

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, l'1 de desembre del 2010, per la representació processal del Sr. Eduardo Bailó Nuez i de les Sres. Irina Kopysova i Felisa Alvarez Bertran, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra l'aute del 10 de maig del 2010, dictat per la Secció d'Instrucció de la Batllia i contra l'aute del 23 de juny del mateix any, dictat pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut, a la defensa, a la presumpció d'innocència i a ésser informat de l'acusació, reconeguts a l'article 10 de la Constitució i, atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit la causa, que dicti una sentència que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs, així com la comissió rogatòria efectuada i que acordi com a reposició dels drets vulnerats el retorn de tot el seu patrimoni;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 22 de desembre del 2010;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Juan Antonio Ortega Díaz-Ambrona;

Antecedents

Primer

En el marc de les diligències prèvies 838-3/04 incoades en relació amb un delictes de blanqueig de diners provinents del narcotràfic, el 29 d'agost del 2005, la Secció d'Instrucció de la Batllia va procedir a realitzar un embargament preventiu dels comptes oberts al Principat, així com de forma general de tots els béns immobles, del Sr. Eduardo Bailó Nuez. Posteriorment, es va travar

embargament preventiu sobre les quantitats dinerals de les quals eren titulars la Sra. Irina Kopysova, actual esposa del Sr. Bailó Nuez, la Sra. Felisa Álvarez Bertran, la seva exesposa, i la societat espanyola Siberian Express, SL.

Segon

El 20 d'abril del 2010, els recurrents actuals van sol·licitar, d'una banda, el sobreseïment provisional de la causa i, d'altra banda, el retorn de totes les seves propietats.

Tercer

El 10 de maig del 2010, la Secció d'Instrucció de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual decidia "no donar lloc a la petició efectuada", ja que encara s'havia de completar la instrucció necessària per establir plenament l'origen dels béns embargats i determinar l'existència d'una possible activitat delictiva.

Quart

La representació processal del Sr. Eduardo Bailó Nuez i de les Sres. Irina Kopysova i Felisa Alvarez Bertran, va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió i, el 23 de juny del 2010, el Tribunal de Corts va acordar desestimar-lo.

Cinquè

La representació processal del Sr. Eduardo Bailó Nuez i de les Sres. Irina Kopysova i Felisa Alvarez Bertran, va formular, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions per considerar que s'havia vulnerat l'article 10 de la Constitució i, més concretament, els drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut, a la defensa, a la presumpció d'innocència i a ésser informat de l'acusació.

Sisè

El 28 d'octubre del 2010, el Tribunal de Corts va dictar un aute que, substancialment, considerava que la part demandant pretenia obtenir una nova valoració de la prova practicada, favorable a la seva tesi, i obtenir una revisió i reforma de les consideracions jurídiques adoptades en les resolucions d'instància i d'apel·lació. Per consegüent, no s'apreciava cap vulneració dels drets fonamentals al·legats i procedia desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions plantejat i no donar lloc al sobreseïment provisional sol·licitat, ni al retorn de les propietats embargades.

Setè

L'1 de desembre del 2010, la representació processal del Sr. Eduardo Bailó Nuez i de les Sres. Irina Kopysova i Felisa Alvarez Bertran, va presentar un recurs d'empara en què manifesta que s'han vulnerat els seus drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut, a la defensa, a la presumpció d'innocència i a ser informat de l'acusació.

En primer lloc, la part recurrent destaca que aquest procediment es va iniciar durant l'any 2004 i després de les decisions d'embargament dels patrimonis, es va justificar documentalment, mitjançant notari i amb les escriptures convenientment postil·lades, l'origen del patrimoni sospitós. Es detallen les documentacions aportades, així com la provenença concreta de determinats actius.

Malgrat l'aportació de tota aquesta informació, el Servei de Policia va considerar necessari demanar la realització d'altres actuacions (sumari d'una sentència espanyola condemnatòria del recurrent actual, prendre declaració de l'imputat, comissió rogatòria internacional per verificar la compravenda d'un terreny, antecedents penals estrangers, ...). El Ministeri Fiscal també va sol·licitar a la batlle instructora la pràctica d'una comissió rogatòria per tal d'obtenir quasi les mateixes diligències. Segons el parer d'aquesta part, tot aquest seguit d'actuacions era innecessari, per tal com ja s'havien aportat a la causa totes aquestes informacions, convenientment postil·lades i obtingudes per via notarial.

En segon lloc, la part recurrent manifesta que aquesta causa es troba en el marc d'unes diligències prèvies, que com disposa l'article 40 del Codi de procediment penal, serveixen per esbrinar o clarificar de forma abreujada, precisa i amb celeritat si els fets examinats poden ser o no constitutius de delictes. Altrament, aquesta part ha acreditat l'origen lícit dels seus béns i no ha de demostrar la seva innocència, sinó que correspon a l'acusació demostrar la seva culpabilitat i en aquest procediment s'està invertint la càrrega de la prova. Així mateix, i cita a aquest efecte la jurisprudència del Tribunal de Corts, als recurrents se'ls estaria investigant del que s'anomena "l'autoblanqueig" i aquesta figura delictiva no està tipificada en el Codi penal andorrà, per tant, s'hauria de procedir al sobreseïment.

En tercer lloc, la part recurrent considera que tot i que els recurrents no han comès cap delictes de blanqueig, les autoritats andorranes estan investigant uns delictes prescrits. D'acord amb l'article 81 del Codi penal, la persecució dels delictes de blanqueig cessa als deu anys i totes les propietats es van adquirir fa més de deu anys abans d'iniciar-se aquesta investigació, havent-se acreditat que els diners dels comptes són d'origen lícit.

En definitiva, considera que s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció dels recurrents per tal com no s'ha analitzat la documentació aportada, s'estan efectuant diligències innecessàries sense fonamentar-les en dret i que busquen una dilació en el temps; s'ha vulnerat el dret a un procés degut, perquè els fets no són delictius i, a més el delictes està prescrit; s'ha vulnerat el dret a la defensa, ja que aquest dret ha esdevingut una mera aparença, perquè s'obvien les al·legacions dels defenents; s'ha vulnerat el dret a la presumpció d'innocència, per tal com sense tenir cap prova de l'origen il·lícit dels diners es continua investigant la seva culpabilitat; i s'ha vulnerat el dret a ser informat de l'acusació, perquè no se'ns ha demanat mai "en concret" quins ingressos o quina part del patrimoni s'ha d'acreditar que no provenen del narcotràfic.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit la causa, que dicti una sentència que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs, així com la comissió rogatòria efectuada i que acordi com a reposició dels drets vulnerats el retorn de tot el seu patrimoni.

Vuitè

El 22 de desembre del 2010, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què manifesta que s'oposa a l'admissió a tràmit d'aquest recurs d'empara perquè, d'una banda, el recurs d'empara és prematur, ja que la vulneració del dret que denuncia encara no s'ha produït de forma irreparable, atès que les objeccions de constitucionalitat que s'addueixen encara poden plantejar-se i ser objecte de resolució per part del Tribunal de Corts; i, d'altra banda, perquè de la lectura de les resolucions objecte de recurs, se'n deriva una fonamentació jurídica i no arbitrària que no produeix, per tant, la vulneració de cap dels drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Efectivament, manifesta que pel que fa al dret a la jurisdicció, l'aute del Tribunal de Corts exposa l'objectiu de les diligències prèvies, així com les raons de les necessitats de les investigacions ordenades per la batlle instructora. Afegeix, que els recurrents no poden pretendre no saber de què se'ls acusa, sent clar que en aquest cas es tracta de presumptes delictes de blanqueig i/o d'associació il·lícita.

Pel que fa al dret a un procés degut, considera que tots els drets i garanties que el comprenen han estat respectats i recorda que la selecció, la interpretació i l'aplicació de les regles processals són una qüestió que correspon en exclusiva a la jurisdicció ordinària i només adquireix relleu constitucional quan la resolució no dóna resposta a les qüestions plantejades, quan la resposta incorre en un error material patent, quan és immotivada o quan resulta arbitrària, en el sentit de lògicament irraonable.

Afegeix que les qüestions plantejades per la part recurrent es podran tornar a evocar en altres moments processals.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2010-39-RE.

Fonament jurídic únic

Com al·lega el Ministeri Fiscal en el seu informe en què s'oposa a l'admissió a tràmit, aquest recurs d'empara és prematur, ja que la vulneració del dret que es denuncia no s'ha produït encara de manera irreparable, atès que les objeccions d'inconstitucionalitat que s'adueixen poden plantejar-se i ser objecte de resolució per part del Tribunal de Corts. D'altra banda, en l'aute del 28 d'octubre del 2010 que resol l'incident de nul·litat d'actuacions es recorda, encertadament, que les argumentacions d'inconstitucionalitat estan referides a les actuacions en unes diligències prèvies concretades en una comissió rogatòria dirigida a establir elements suficients per determinar de la manera més completa possible els fets, en tots els seus elements, que poguessin ser constitutius de delicte per tal que, una vegada determinats i posats en coneixement de les parts, puguin ser objecte d'acusació i en aquest cas de defensa. Per tant, en aquests moments no es pot admetre a tràmit el recurs d'empara 2010-39-RE.

Això no és un obstacle perquè, una vegada s'hagin pronunciat els òrgans de la jurisdicció ordinària competent, en particular el Tribunal de Corts, i les diligències prèvies hagin conclòs, quedi oberta la via a un possible recurs d'empara constitucional davant aquest Tribunal. En aquest recurs hipotètic caldrien identificar-se i fonamentar-se –i no només assenyalar-se- les vulneracions de l'article 10 de la Constitució que s'haguessin pogut produir. Només aleshores, però no abans, s'hauria d'entrar a considerar els arguments i les qüestions actualment plantejats, entre els quals el de si la instrucció de les diligències es va dur a terme amb la celeritat deguda, la "prova diabòlica" al·legada sobre els béns implicats, la inexistència del "delicte d'autoblanqueig", la prescripció o no dels delictes imputats i la utilitat o inutilitat de la comissió rogatòria, etc. Tot i que hem d'avançar que totes aquestes qüestions són competència, en principi, de la jurisdicció penal ordinària i només podrien ser examinades per aquest Tribunal a través de l'article 10 de la Constitució en cas que assolissin una rellevància constitucional d'acord amb els requisits exigits de manera constant per aquest Tribunal per admetre a tràmit els recursos d'empara i entrar a conèixer el fons.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2010-39-RE interposat per la representació processal del Sr. Eduardo Bailó Nuez i de les Sres. Irina Kopysova i Felisa Alvarez Bertran contra l'aute del 10 de maig del 2010, dictat per la Secció d'Instrucció de la Batllia i contra l'aute del 23 de juny del mateix any, dictat pel Tribunal de Corts.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 7 de febrer del 2011.

Pierre Subra de Bieusses Juan A. Ortega Díaz-Ambrona

President

Vicepresident

Didier Maus

Carles Viver Pi-Sunyer

Magistrat

Magistrat